

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Vår dato 26.1.2011
Deres dato 10.11.2010
Vår referanse 325985-1
Deres referanse 201003921-2/PSN

Attn.: Underdirektør Kari Bjørke

NHOs KOMMENTARER TIL EUROPAKOMMISJONENS MELDING OM DET INDRE MARKED ("SINGLE MARKET ACT")

NHO viser til Nærings- og handelsdepartementets brev av 10. november 2010 med anmodning om kommentarer til Kommisjonens meddelelse om det indre marked – "Single Market Act". Vi viser også til Kommisjonens on-line konsultasjon og de spørsmål som stilles der.

Med utgangspunkt i ovenstående gir NHO følgende kommentarer:

Generelle kommentarer

Single Market Act presenterer 50 konkrete forslag til hvordan potensialet i det indre marked kan utnyttes på en måte som skaper nødvendig økonomisk vekst, samtidig som man ivaretar hensyn til innbyggernes ve og vel og til klimautfordringene.

NHO støtter de fleste forslagene i Single Market Act, men noen er viktigere enn andre når kriteriet er å skape vekst og økt konkurranseevne i Europa – en nødvendig forutsetning for å sikre den ønskede utvikling på det sosiale og miljømessige området.

Lovgivningen som regulerer det indre marked er stort sett på plass. Utfordringen er nå, som tidligere, å få dette regelverket til å fungere i praksis. Det er behov for å gå tilbake til "the nuts and bolts", med andre ord etterleve i praksis det som er grunnlaget for det indre marked – de fire friheter. Tiltak som listes under kapittel 3 i Single Market Act, som tar sikte på å sikre en bedre styring av det indre marked er derfor etter NHOs mening av stor overordnet betydning.

Den politiske dimensjonen

Økt politisk oppmerksomhet og forståelse for at et velfungerende indre marked er en forutsetning for vekst og sysselsetting i hele EØS-området er nødvendig. Det indre marked og rettsakter som er innarbeidet i EØS-avtalen har vært og er med på å forme samfunnet. Det er en pedagogisk utfordring å kommunisere dette budskapet.

En forutsetning for å vinne nødvendig støtte blant innbyggerne er at de forstår behovet for det indre marked og derved behovet for at det etableres et felles

regelverk. De ”fire friheter” oppleves ikke alltid som friheter, men snarere trusler mot det vante og trygge, det være seg egne systemer, kvalitetskrav, arbeidsplasser, kultur og oppfatninger. Slike holdninger øker faren for proteksjonistiske tiltak. Det er derfor behov for tiltak som kan synliggjøre helt konkret de positive resultater som hittil er oppnådd.

Den beste måten å demonstrere fordelene ved et velfungerende indre marked er å bli kvitt de problemer som innbyggere og bedrifter stadig støter på når de forsøker å utnytte fordelene ved det indre marked.

EØS-aspektet

Single Market Act nevner overhodet ikke EØS-avtalen og vår deltagelse i det indre marked gjennom denne avtalen. Dette bør kommenteres i norske myndigheters innspill til Kommisjonen. I den endelige utgaven av Single Market Act, som forventes i løpet av våren, må det komme frem at det indre marked omfatter 30 land. Dette er svært viktig med tanke på 1) at det understreker norske myndigheters medansvar for å bidra til at tiltakene som nedfelles i Single Market Act blir realisert på en effektiv måte og 2) å øke kunnskapen om EØS-avtalen. Denne kunnskapen blir stadig dårligere, både blant myndigheter og bedrifter i medlemslandene, men også blant byråkrater i EU-systemet. Økt synliggjøring av avtalen, gjennom blant annet at det spesifikt nevnes i slike overordnede dokumenter, er nødvendig.

Bedre styring av det indre marked – kapittel 3 i Single Market Act

Utviklingen og gjennomføringen av det indre marked er et delt ansvar mellom EUs institusjoner og medlemslandene. EUs institusjoner må sørge for et forståelig og enkelt regelverk, som minimerer risikoen for ulik tolkning og gjennomføring i medlemslandene. *Nasjonale myndigheter* må sørge for korrekt gjennomføring av fellesskapsreglene i eget lovverk. Det er ikke tilstrekkelig at regelverket implementeres til rett tid. Manglende eller ikke korrekt implementering av felles regler, kombinert med mange nasjonale særregler fører til en oppsplitting og en underminering av det indre marked. Det skader bedriftenes konkurransevne og Europas økonomi.

Effektiv overvåking og lik håndhevelse av regelverket er et annet svært viktig område, som nasjonale myndigheter må ta et større ansvar for. Dette er helt nødvendig for å sikre rettferdig konkurranse. Det er også et ansvar for nasjonale myndigheter å sørge for tilstrekkelige ressurser til problemløsningssystemer, som SOLVIT. Informasjon om disse mulighetene må prioriteres.

Dessuten er det nødvendig at nasjonale myndigheter sørger for en gjennomgang av *nasjonalt regelverk* med jevne mellomrom, med sikte på å fjerne/endre regelverk som enten står i motstrid til fellesskapsregelverket, eller blir overflødig som følge av

et felles regelverk på et område. Annet nasjonalt regelverk (som ikke omfattes av fellesskapsregelverket) må alltid gjennomgå en ”indre marked test” før det vedtas.

Flere steder i Single Market Act fremheves behovet for **partnerskap og dialog** mellom Kommisjonen og medlemslandene. Kommisjonens involvering i forbindelse med nasjonal implementering av tjenstedirektivet fremheves som et godt eksempel på samarbeid om effektiv gjennomføring og håndhevelse av regelverket. Også i denne sammenheng er det viktig å understreke vår deltagelse i det indre marked gjennom EØS-avtalen. Vi må påse at eventuelle tiltak som endrer implementerings- og håndhevelsesprosessene i forholdet mellom Kommisjonen og medlemslandene også reflekteres i EØS-prosessene om samme, og at vi involveres i dialogen.

NHO mener at norske myndigheter bør vie mest oppmerksomhet til tiltak som listes under **kapittel 3** i Single Market Act.

I den forbindelse viser vi også til regjeringens nye tiltaksplan for EU/EØS-arbeidet. Forslag til prosjekter og tiltak i denne planen er helt i tråd med de forslag NHO mener bør inngå i en nasjonal indre markedsstrategi, som vi har tatt til orde for i tidligere henvendelser til NHD. Vi ønsker derfor denne tiltaksplanen velkommen.

Øvrige prioriterte forslag

Fragmenteringen av det indre marked er et handikap for *europaisk konkurranseevne*. Innovasjonsevnen og – kapasiteten er avhengig av et velfungerende indre marked, som oppmuntrer til utvikling av innovative produkter og tjenester.

Mangelen på en felles europeisk patentdomstol reduserer den europeiske konkurranseevnen og innovasjonslysten og er derfor en hemsko for et Europa som skal basere sin økonomi på kunnskap og innovasjon. Et *EU-patent* vil bidra til at bedriftene (spesielt SMB) øker sine investering i forskning og utvikling.

Forslag 1, 2 og 3 bør derfor prioriteres.

Vekstpotensialet ved fjerning av barrierer for fri bevegelse av personer, varer, tjenester og kapital er stort. Det største potensialet finner vi i *tjenestesektoren*. Single Market Act viser til en nederlandsk studie som estimerer en inntekstvekst på mellom 60 og 140 mrd euro ved korrekt implementering av tjenstedirektivet i alle EØS-land. **Forslag 4** er derfor svært viktig.

Små og mellomstore bedrifter utgjør 99 prosent av samtlige bedrifter i Europa, og sysselsetter to tredjedeler av arbeidsstyrken i privat sektor. Ideer som utvikles og satsinger som gjøres av SMB'er kan utvikle seg til morgendagens produkter og tjenester. De har stor betydning for europeisk innovasjon og vekst og det er derfor viktig at rammebetingelsene for SMB støtter opp under deres utvikling. I tillegg til **forslag 12 og 13** bør derfor en effektiv gjennomføring av ”*Small Business Act*” gis prioritet.

Mens tollbarrierer fjernes i forhandlingene om nye handelsavtaler økes omfanget av ikke-tariffære handelshindre. Uten felles overordnede mål i lovgivningen er det vanskelig å øke den internasjonale handelen og anvendelsen av internasjonale standarder vanskeliggjøres. Vi støtter derfor **forslag 23** om økt *globalt samarbeid* på regelverksområdet.

Transportsektoren er et viktig ledd i den europeiske økonomien, og det er viktig å balansere hensynet mellom mobilitet og klima. EUs hvitbok om transport fastsetter prinsippene for fremtidens transportpolitikk og fremmer forslag til tiltak for å fjerne hindre og oppnå et effektivt europeisk transportsystem. Dette er svært viktig for den frie bevegelse av både varer, personer og tjenester i det indre marked. **Forslag 26** støttes.

Det er behov for rask etablering av et *indre marked for energi*. Det gjenstår fremdeles en del før vi har fullt ut liberaliserte energimarkeder i Europa. Manglende grenseoverskridende energiinfrastruktur, regulering og kontroll er et stort hinder for veien mot et mer ressurs- og miljøeffektivt energisystem. Norge er en integrert del av det europeiske energimarkedet, og en betydelig leverandør til energi til Europa. Norske myndigheter bør derfor søke å påvirke og medvirke i EUs energistrategi for fremtiden. **Forslag 27** bør prioriteres.

Avslutningsvis vil NHO understreke at en absolutt forutsetning for at man skal lykkes med dette prosjektet er et *sterkere politisk engasjement, og bindende forpliktelser* til å implementere forslagene til tiltakene som vil fremkomme i den endelige utgave av Single Market Act. Kun da vil man oppnå en suksessfylt revitalisering av det indre marked og derigjennom realisere det uutnyttede potensialet for vekst og sysselsetting i hele EØS-området.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Espen Søylen
Direktør
Avdeling for Internasjonalisering og samfunnsøkonomi